

Steek uw hand op voor het landschap rondom De Horst

Eerste Groesbeekse landschapsveiling voor beheer en ontwikkeling van waardevol cultuurlandschap

26 SEPTEMBER 2014
DORPSPLEIN GROESBEEK

SPOORGAT

SCHILDBROEK

'T SLUMKE

BEDRIJFSLANDSCHAPS-
PLAN VAN EEN HALVE
OF HELE HECTARE

HULSCHBROEK

BEDRIJFSLAND-
SCHAPSPLAN
BRUK – BREDEWEG

KAALBROEK

10 jaar
onderhoud

Via Natura organiseert op vrijdag 26 september 2014 de eerste Groesbeekse landschapsveiling. Het landschap rondom kerkdorp De Horst staat in deze veiling centraal. Een gebied waar lokale natuurliefhebbers zich al jaren voor inzetten en waar ondernemers meedoen met landschapsbeheer. Met de opbrengst van de veiling kunnen extra landschapselementen worden toegevoegd en kunnen natuurterreintjes tien jaar lang goed worden onderhouden.

Genieten van het oude cultuurlandschap

Het gebied rondom De Horst is de laagst gelegen streek in het heuvelrijke Groesbeek. Je vindt hier verrassend mooie wandelpaden langs waterlopen en beken zoals de Leigraaf en de Groesbeek. Rijke moerasoevers doorkruisen het gebied. Bovendien duiken waardevolle natuurterreintjes op in het agrarisch cultuurlandschap. Het gebied is een eldorado voor wandelaars. Het ademt rust en historie. Het netwerk van oude zandwegen, boerenlandpaden en kronkelige paden langs de beken zorgt er voor dat de wandelaar de flora en fauna van dichtbij kan ervaren en bewonderen. Niet alleen interessant voor toeristen en recreanten uit de nabije omgeving, maar vooral ook voor de inwoners van de omliggende dorpen. Lokale kenners van flora en fauna inventariseren hoe de natuur zich ontwikkelt. Het landschap biedt ruimte voor educatie en excursies, en is onderwerp van streekverhalen doorspekt met Groesbeekse namen van planten en dieren.

Beheer zorgt voor extra biodiversiteit

Grondeigenaren, boeren en vrijwilligers beheren samen de grote verscheidenheid aan landschapselementen rondom De Horst. Enkele ondernemers gaven het goede voorbeeld: ze maakten landschapsbeheer onderdeel van hun bedrijfsvoering. Ze ontwierpen ieder een landschapsplan dat voorziet in kruidenrijke randen langs hun landbouwpercelen, hagen en slootkanten. Hun plannen zijn contractueel vastgelegd en de ondernemers ontvangen een redelijke financiële vergoeding voor het beheer.

Diverse natuurterreintjes die de afgelopen jaren zijn aangelegd, worden beheerd door de Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek. Deze lokale stichting is opgericht met als doel landschapselementen in het cultuurlandschap veilig te stellen en langjarig te beheren. Het onderhoud van de terreintjes wordt deels uitgevoerd door boeren die verenigd zijn in De Ploegdriever en deels door vrijwilligers van Landschapsbeheer Groesbeek.

Waarom een landschapsveiling?

Met overheidssubsidie én private financiering is in de regio al veel in gang gezet. Ondernemers blijken bereid te zijn op een deel van hun grond ruimte te maken voor landschapselementen en boerenlandpaden. Dat kan echter alleen wanneer landschap kan concurreren met agrarisch gebruik. Met extra geld kan een groter gebied worden onderhouden en kunnen ook andere ondernemers en grondeigenaren de stap zetten naar landschapsbeheer.

Overheidssubsidies voor natuur en landschap staan onder druk. De overheid kan het niet alleen. Met gerichte steun van particulieren en bedrijven, kan het landschap rondom De Horst mooier en beter onderhouden worden. Elke investering, groot of klein, valt hier op een vruchtbare bodem. Er blijft niets aan de strijdstok hangen. Via Natura beschikt sinds 2006 over de ANBI-status waardoor donaties fiscaal aftrekbaar zijn.

WELKE LANDSCHAPSELEMENTEN GAAN ONDER

HULSCHBROEK

Gevarieerd natuurperceeltje met vogelbosjes en een poel, gelegen langs de Hulsbeek en de 'Rensepaedjes'. Het terreintje (0,35 ha) herinnert aan de situatie van vóór 1850, toen het gebied tussen Groesbeek en De Horst voor een groot deel bestond uit gemeentehei. De opvallende rechthoekige structuur van de zandpaden herinnert aan de ontginning van de heide. 'Ren' is de Groesbeekse benaming voor een waterloopje en ook een lokale naam voor de Groesbeek. Het doel van het beheer is om struik- en dopheide in stand te houden. De poel herbergt een grote populatie groene kikkers.

- 1. Bessemhei, een stukje heideland van vroeger € 3.000
- 2. Kikvorspoel € 1.100
- 3. Winterkoningbosjes (totaal 5,6 are) € 400

Totaal € 4.500

SPOORGAT

Natuurperceel met schraal grasland, vogelbosjes en een poel, gelegen langs de voormalige spoorlijn Groesbeek - Kleve. Het terrein vormt een belangrijke schakel in de verbindingfunctie die de spoorlijn heeft voor flora en fauna. We zien er bijen, vlinders, sprinkhanen, en ook de levendbarende hagedis. Het beheer zorgt ervoor dat het terrein voor deze diersoorten geschikt blijft.

- 7. Patrijzenveld € 3.000
- 8. Tijftjafbosjes (totaal 15 are) € 1.500
- 9. Watersnuffelpoel € 1.100

Totaal € 5.600

BEDRIJFSLANDSCHAPSPLAN BRUK – BREDEWEG

De landbouwpercelen liggen tussen het natuurgebied De Bruuk en het dorp Bredeweg. De landschapselementen dragen bij aan de verbinding tussen de watergangen en het natuurgebied en bieden ruimte aan knotbomen met een rijke onderbegroeiing. Bloemrijke kruidenstroken ontwikkelen zich langs de opgaande elementen. De boomgaard met knipheg aan de openbare weg maakt het plan compleet met een knipoog naar vroeger toen elke boerderij zijn eigen boomgaard had. Aanleg is gepland in het najaar van 2014.

- 10. Boomgaard met knipheg € 1.320
- 11. Graskruidenstrook, knotbomen en struweelrand € 930
- 12. Graskruidenstrook knotbomen en struweelrand € 1.800
- 13. Struweelrand en knotbomen € 750

Totaal € 4.800

BEDRIJFSLANDSCHAPSPLAN VAN EEN HALVE OF HELE HECTARE

Al twaalf grondeigenaren en ondernemers uit de omgeving van De Horst doen mee met het project landschapontwikkeling. Zij bieden hun 'groene' diensten aan en beheren het landschap en de boerenlandpaden. Met subsidie van gemeente Groesbeek, provincie Gelderland, ministerie van Infrastructuur en Milieu en private financiering van de Stichting Landschapskapitaal zijn bedrijfslandschapsplannen contractueel vastgelegd en is het beheer voor 30 jaar gegarandeerd. Met éxtra private financiering kunnen nog meer grondeigenaren mee gaan doen.

Bedrijfslandschapsplan met een oppervlakte van 1ha: € 16.000
Bedrijfslandschapsplan met een oppervlakte van 0,5 ha: € 8.000

DE HAMER?

KAALBROEK

Nat schraalland, gelegen langs de Leigraaf, met vogelbosjes en een poeltje . Het beheer is gericht op de ontwikkeling van blauwgrasland met karakteristieke plantensoorten die ook in De Bruuk voorkomen, waaronder orchideeën, Spaanse ruiter en klokjesgentiaan. Het terrein (1,4 ha) fungeert als stapsteen tussen De Bruuk en het Kranenburger Bruch.

17. Grasmussenbosjes (totaal 16 are)
€ 1.600

18. Juffertjespoel € 650

Totaal € 2.250

'T SLUMKE

Nat schraalland, gelegen langs de Groesbeek, met vogelbosjes, een grote ondiepe waterplas en een meidoornhaag. Het terrein (2 ha) fungeert als stapsteen tussen De Bruuk en het Kranenburger Bruch. Het beheer is gericht op de ontwikkeling van bloemrijke, natte hooilanden met karakteristieke plantensoorten die ook in De Bruuk voorkomen, waaronder orchideeën.

14. Dodaarsplas € 1.100
15. Spotvogelbosjes (totaal 11 are) € 1.100
16. Heggemussenhaag € 700

Totaal € 2.900

SCHILDBROEK

Dit natuurgebied van 5,9 hectare ligt langs de voormalige spoorlijn nabij de Duitse grens. Het is aangelegd in 2012 in een gebied dat 100 jaar geleden nog groten-deels uit bos bestond ("Schildbosch"). Hier van resteren nog enkele bomenrijen en solitaire bomen, vnl. zomereik. Er zijn bosjes, struwelen en knotbomen aangeplant en poelen gegraven. Graanakkertjes dienen als voedselbron voor soorten als patrijs en geelgors. Wandelpaden maken het terrein toegankelijk. Het gebied grenst aan de ecologische verbindingzone Nederrijk-Reichswald en het fungeert samen met de gebieden Slumke en Kaalbroek als stapsteen tussen De Bruuk en het Kranenburger Bruch. De ontwikkeling van bloemrijke hooilanden en schraalgraslanden is het hoofddoel van het beheer.

19. Oude eikenlaantje (bomenrij oude eiken noord) € 430
20. Schildboschrand (bomenrij oude eiken zuid) € 460
21. Knotbomen (23 stuks wilg, eik en es – jonge aanplant) € 470
22. Kikkerpoel € 1.100
23. Geelgorsakker (16,5 are) € 2.200
24. Wientépperkestruwelen (0,4 hectare) € 2.500
25. Margrietenwei (0,4 hectare) € 3.600
26. Rondje Schildbroek (wandelpad 670 m) € 2.280

Totaal € 13.040

Andere manieren om bij te dragen aan het unieke cultuurlandschap

Streekrekening

Voor bedrijven, instellingen en organisaties bestaat ook de mogelijkheid bij te dragen via de **Rabo streekrekening**. Over de tegoe-ning ontvangt u een variabele marktconfor-me rente. De Rabobank doneert 5 procent van de door u ontvangen rente aan de Stichting Landschapskapitaal, die inves-teert in Groesbeekse landschapsprojecten. Zelf kunt u ook (een deel van de) rente beschikbaar stellen voor het landschap. Dit geld draagt direct bij aan nieuwe bedrijfs-landschapsplannen.

Iedereen kan meedoen

Kies een boom of struik en draag bij aan het landschap.

Hondsroos, Meidoorn, Sleedoorn € 10

Wilde appel € 20

Gewone es, zomereik, zoete wilde kers € 50

Hoogstamfruitboom € 65

Wijngaard De Plack

De familie biedt een rondleiding en proeverij aan voor een groep van minimaal 10 personen. U krijgt uitleg over de teelt en kunt diverse wij-nen proeven.

Het bedrijf heeft ook scharrelopfokkippen en een boerenterras/ fietscafé.. Sinds twee jaar is beheer voor boomgaard en heggen contractueel vastgelegd.

Startbedrag € 50

www.wijngaarddeplack.nl

Kunst

Ingrid Claessen, kunstenares en woonachtig in De Horst stelt schilderijen uit haar serie 'streek-producten' beschikbaar voor de veiling. De helft van de opbrengst gaat naar het landschap. De streekproducten zijn allemaal gemaakt in het landschap rondom De Horst en zijn haar dierba-re plekken. Heeft u ook een dierbare plek? Dan kunt u kiezen voor een schilderij in opdracht.

Startbedrag klein formaat € 65

Startbedrag groot formaat € 165

www.ingridclaessen.nl

Bed & Breakfast Botterpot

Botterpot stelt als waardering voor de ontwikke-lingen in het landschap twee overnachtingen in het landelijk gelegen landhuis beschikbaar voor twee personen inclusief ontbijt. Het huis ligt dichtbij De Bruuk en diverse wandelmogelijkhe-den om de omgeving te verkennen.

Startbedrag € 60

www.bedandbreakfastbotterpot.nl

Bij Ons in Groesbeek

Camping Bij Ons biedt een weekend aan in een accommodatie naar keuze. Tipi, veldkamer of jachthut, staan aan de nieuwe loop van de Groesbeek, dichtbij het natuurperceel 't Slump-ke en met toegang naar diverse wandelpaden. De eigenaren hebben een boomgaard en hagen aangelegd en dragen zo bij aan het landschap.

Startbedrag: € 175

www.bijonsingroesbeek.nl

Bent u enthousiast geworden en wilt u ook 'in natura' bijdragen aan de veiling? Maak het kenbaar via onze speciale facebookpagina www.facebook.com/vianaturalandschapsfonds

HOE WERKT DE VEILING?

U kunt, als bedrijf of als particulier of samen met vrienden of burens, een element kiezen uit de lijst aangeboden projecten en letter-lijk uw hand opsteken tijdens de veiling op 26 september 2014, op het dorpsplein van Groesbeek.

Als particulier of bedrijf draagt u bij aan 10 jaar onderhoud van een landschapselement waar uw voorkeur naar uitgaat, zoals een boerenlandpad, een poel, een bloemrijk grasland of een struweel. De eigenaar/ beheerder krijgt een contract waarin is vast-gelegd voor welk landschapselement de beheervergoeding is betaald.

U als participant ontvangt jaarlijks een nieuwsbrief over de ontwikkelingen in het landschap, de flora en fauna. Persoonlijk ont-vangt u een uitnodiging voor excursies of andere activiteiten over en voor het land-schap. Bovendien kunt u als participant de app 'Wandelroute Groesbeek, De Horst' gratis downloaden waarmee u onbezorgd kunt genieten van de rust en het landschap.

**KOM OOK
BIEDEN OP HET
DORPSPLEIN IN
GROESBEEK!**

Programma

**Vrijdagmiddag 26 september 2014
Dorpsplein, Groesbeek**

In het hart van de Nederlandse Wijnfeesten Groesbeek die in dat weekend plaatsvinden.

13.30 Bezichtiging van landschapselementen rondom De Horst
Om 13.30 vertrek per fiets of bus

15.00 Opening veiling
Streekverhaal door rasverteller Henk Eikholt

15.15 Start veiling door veilingmeester Paul Wilbers
Onder toezicht van een vertegenwoordiger van Mostart & Timmermans, Netwerk Notarissen.

16.00 Proeverij
Na afronding van de veiling proeverij met sap en wijn uit de streek

Comité van aanbeveling

Harrie Keerweer, burgemeester van Groesbeek en Millingen a/d Rijn

Paul Wilbers, burgemeester van Ubbergen

Teun Timmermans, Mostart & Timmermans Netwerk Notarissen

Antoine Driessen, directievoorzitter Rabobank Rijk van Nijmegen

Martien Nillesen, voorzitter ZLTO Rijk van Nijmegen

Henk Eikholt, natuurkenner, Landschapsbeheer Groesbeek, Radio Groesbeek, bestuur Ploegdriever

Met dank aan

Gemeente Groesbeek
Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek
Nederlandse Wijnfeesten Groesbeek

Organisatie en inlichtingen

Via Natura

Landschapsfonds loket groenblauwe diensten
Tiny Wigman, 06 156 99 35

Colofon

TEKST: Tiny Wigman, Via Natura

VORMGEVING: OptimaForma

FOTO'S: o.a. Nel van den Bergh, Henny Brinkhof, Ferdinand ter Schure

Stichting Landschap
Ooijpolder-Groesbeek

